

Hellig Kvinde.

Uden ved klippekysten står den hellige kvinde. Hun er grå og furet i ansigtet og siger ikke en lyd. Arme har hun heller ikke, men trods sin høje alder er skikkelsen rank. Måske ser hun ud over havet. Nogle gange smiler hun, andre gange græder hun.

Når det stormer fra øst og havet viser tænder er hun sur. Men hun smiler i solskin og havblik med et stille vand, som ligner blå fløjl med lange striber af brunt. Det brune er voksne edderfugle og unger. I regnvejr græder hun og vandet siler ned over kroppen. Når det sner får hellige kvinde en hvid hat. Men hun er ikke alene, for den hellige kvinde holder vagt over sine 10 begravede børn. De ligger nede i jorden i en oval krans om deres moder.

Hellig Kvinde er navnet på en gruppe store og små bautasten ved klippekysten mellem Bølshavn og Listed. Der er to store bautasten ved en lille gravhøj (røse), omgivet af en oval krans med 10 små sten.

Den store sten kaldes "Hellig Kvinde". De små skal være hendes børn, og ifølge et meget gammelt sagn er de rejst som minde om en hellig kvinde, som skulle dræbes af sin rasende mand, og han ville også slå børnene ihjel. Men inden da havde hun forvandlet sig selv og børnene til sten. Den ene af de store sten skulle være manden selv.

Sådanne gamle sagn kan være fri fantasi, men nogle kan også have rod i virkelige hændelser og måske er der tale om ældre tiders menneskeofringer. Nogle få kilometer herfra er der fundet spor af en gammel offerlund fra jernalderen. Det sted kaldes for "Jättebro" og "jättekegler" er det gamle bornholmske navn for bautasten. Og røser med bautasten var en almindelig helt skik ved begravelser af døde i slutningen af bronzealderen til jernalderen. (1000 f. Kr. til år 0).

Hellig Kvinde er en af landets ganske få hilsesten, for i ældre tider var det altid skik, at vejfarende skulle hilste ærbødigt på stenen, når de passerede, ellers ville resten af turen gå galt.

"Go awten Hællig Kvijnna me dina ti bælla".

Det betyder: God aften Hellig Kvinde med dine ti børn. Nogle gange svarede hun igen.

Værd at vide.

Omgivelser ved det sted er helt bedårende. En typisk bornholmsk klippekyst med små vandhuller og grønne enge. I vandhullerne lever grønbrogede tudser med vandsalamandre, og de små grønne enge er botanisk et eldorado for spændende blomster. Her er den ellers sjældne smør gule kantbælg almindelig, og om foråret ses engkabbelejer, den kødædende vibefedt, melet kodriver og forskellige arter af orkideer.

Langs den smukke klippekyst vokser der i maj og juni tyndakset gøgeurt, kødfarvet gøgeurt, maj gøgeurt, plettet gøgeurt og kødfarvet gøgeurt. Måske er det derfor den hellige kvinde smiler.

Tekst/foto: Søren P. Sillehoved.